

***Sundheds- idræts- og kulturudvalgets studietur til
Akureyri den 3.-6. juni 2019***

Sundheds- idræts- og kulturudvalget besluttede på deres møde den 29. maj 2018 at studieturen skulle gå til Randers Kommunes venskabsby Akureyri på Island.

Ved at besøge en nordiske venskabsby var der mulighed for at spejle vores indsatser og tilbud med et andet skandinavisk velfærdsland.

Fokusområderne for studiebesøget var:

- Børn og unge i bevægelse
- Idrætsforeningers arbejde
- Forebyggelse af rygning og alkohol
- Kultur og sundhed
- Akureyri kommune

Rapporten giver en opsummering på de oplæg udvalget blev præsenteret for. Sidst i rapporten er regnskabet for studieturen.

Tirsdag 4.juni:

Velkomst ved borgmesteren Asthildur Sturludottir / Kristinn J. Reimarsson direktør for sport og kultur

Borgmesteren fortalte om den politiske og administrative struktur i Akureyri. Kommunen har 19.000 indbyggere og befolkningstallet er støt stigende.

Skatte indtægterne i Akureyri er 16 billioner islandske kroner. De bruger 2 billioner islandske kroner på sport. Det 3.største udgifts område er sport (uddannelse 1, beskæftigelse 2, sport 3). De lægger for eksempel meget stor vægt på at sikre cykelstier og fodgænger arealer for at fremme bevægelse og mindske bil forurening. Så de har stort fokus på sport, fysiske rammer som understøtter cykling og gang og miljø beskyttelse. Der er eksempelvis også gratis buskørsel i byen. Akureyri og hele Island har ligesom i Danmark stigende problemer med mental sundhed og man arbejder med det på nationalt plan. Kommunen arbejder også med det og forsøger at understøtte kommunalt. Man har ikke store problemer med social ulighed i sundhed.

Forebyggende arbejde for børn og unge. Vila og Anna - forebyggelseskonsulenter.

De to konsulenter arbejder i den organisation der hedder Felak – ungdomscenter i Akureyri. Der er 7 skoler og 5 ungdomscentre. De har grupper for alle unge. Både dem der dyrker sport og andre aktiviteter. Tilbuddet er for unge fra 13-16.

Fokus for Félak er den sikre base: og værdierne er tilstedeværelse, følsomhed, accept, samarbejde (cooperation), tilhørsforhold.

Konsulenterne har ansvar for en skole hver. De kommer ud på skolerne og for unge der har det svært laver de grupper som de laver aktiviteter sammen med.

Der er 1 til 1 forløb for de unge som har det virkelig svært og som ikke har kunnet blive hjulpet i det "ordinære" system. Der er tæt samarbejde med myndighedsområdet og skolerne, men ungdomscentret har særligt fokus på den unge. Det er et alternativ til skolen.

Projektet hedder timewise – konstruktive fritidsaktiviteter, mål og fremskridt. "see a need, fill a need".

Akureyri laver en forebyggelsespolitik hvert 4.år. I politikken er et mål om at være en børne venlig kommune. I politikken står at børnene skal involveres i aktiviteter. Der bliver lavet aktivitetsplaner for hver aldersgruppe som handler om forebyggelse (for eksempel -mental sundhed, seksual undervisning,

kommunikation på nettet, vold og overgreb-hvad gør man). De har udgangsforbud for børn fra et bestemt tidspunkt. Det er lovbestemt. F.eks. hvis du er 12 må du være ude til kl.20 om vinteren og kl. 22 om sommeren. Der er meget få rygere. Tiltagene har blandt andet været: meget høj pris. Man skal være 18 år for at købe cigaretter. Cigaretterne er gemt væk i butikkerne. Dvs. det er meget svært tilgængeligt. Der er en generel kultur på Island, om at man ikke ryger. De mange indsatser har haft stor effekt på de unges sundhed.

Ungdomshus – forebyggende tilbud for 16+ v.Kristjan Bergman

Det er for alle unge og med mange forskellige faciliteter for de unge. For arbejdsløse unge bliver der lavet aktiviteter omkring hjælp til jobsøgning. 5 ugers sommerferiejob til unge bliver også administreret fra ungdomshuset. Der er kreative aktiviteter. Øvelokaler mv. Det er en meget vigtig værdi for kommunen at holde de unge aktive og tilbyde fritidsaktiviteter. Man tror på at hvis børnene og de unge bliver holdt aktive, så laver de ikke andre "dårlige" aktiviteter.

Akureyri – en børnevenlig kommune – Bryndis E. Valdemarsdottir, projektleder

Udspringer af børnekonventionen om børns rettigheder, som blev godkendt af Island i 1992. Akureyri er den første kommune på Island som implementerer konventionen om børns rettigheder og er blevet børnevenlig kommune.

Det er baseret på 4 kerneartikler omkring konventionen: ingen diskrimination, de bedste interesser for barnet, retten til liv – overlevelse og udvikling, respekt for barnets synspunkter, en børnevenlig tilgang. Principper omkring blandt andet– lighed og inklusion, pålidelighed og transparens, kommunen aktiv interesseret. Måden man har involveret børnene i aktivitetsplanen er via børnemøder, fokus grupper med børn, data indsamling.

Aktivitetsplanen er formet af børnenes stemmer. Børnene nævnte blandt andet: arbejde med mentalt helbred, transport /miljø, unge board, en organisering som understøtter involvering af børn/unge i beslutninger.

Måden man er gået i gang med at arbejde med mental sundhed er først at kortlægge hvad der bliver gjort nu og så på baggrund af det planlægge indsatser.

Idrætsforeningernes arbejde – Helgi Bragarson

Akureyri sports union. 1 medarbejder. Omfatter Akureyris 22 aktive sportsklubber og 48 tilgængelige sportsgrene. Opgaverne omfatter blandt andet at monitorere sportsstrukturen, at understøtte top atleter, at distribuere fondsmidler, følge op på klubaktiviteter, tildele tider til klubberne til de forskellige sportsanlæg. Pengene til at drive aktiviteten kommer fra en samarbejdskontrakt med kommunen og fra lotto midler. Kommunen har en meget høj andel sportsaktiviteter. Alle børn får et beløb fra kommunen, som kan bruges til sportsaktiviteter.

Sundhedsfremmende samfund / unge i bevægelse, fritid/kontinuerlig arbejdsdag for børn – leder af sportsafdelingen Ellert Erlingsson

Aktiviteter blandt andet: Drive, vedligeholde og udvikle sportsaktiviteter, samarbejde med lokale klubber. Visionen er at have høj kvalitet på idrætsfaciliteter.

Alle skole børn får 1 timer og 40 minutters svømme undervisning om ugen (det er lovbestemt).

Giver støtte til sports unionen, til elite atleter og atleter, som er på nationale hold og samarbejder med klubberne omkring støtte til faciliteter, events, udvikling, samarbejde mellem klubber. Samarbejde mellem skole og sport. Målet er at børn fra 6-10 har afsluttet deres "arbejde" (skole og sports træning) før 16.00. Målet er at de skal opleve en variation af sportsaktiviteter og at de ikke bare dyrker, men også har andre

aktiviteter såsom musik og kunst. De største idrætter og klubber har lønnede trænere til at varetage klubtræning. F.eks. har fodboldklubben 5 lønnede trænere. Klubberne ønsker E-sport, men forvaltningen går efter at det bliver placeret i ungdomshuset og ikke i sportsklubberne. Er det en sport eller ikke? Det diskuterer man.

Alle børn fra 6-17 får et tilskud på 1.800 kr. til fritidsaktiviteter. Sidste år blev det brugt af 79%.

Akureyri er med i gruppen "healthy cities".

"Healthy cities": er byer, som hele tiden skaber og udvikler de fysiske og sociale omgivelser og udvikler de samfunds ressourcer, som gør borgerne i stand til gensidigt at understøtte hinanden i at fungere (mestre) alle deres livs opgaver og udvikle sig til deres maximale potentiale.

Det betyder at sundhed skal tænkes ind i alle politikker.

Afdelingen skaber faciliteter og muligheder for sundhed og fremme af sundhed i Akureyri kommune.

Afdelingens opgave er også at monitorere og følge op på, hvad der sker på de andre områder/forvaltninger.

Akureyri is a healthy city

Akureyrarbær

- A **healthy city** is one that is continually creating and improving those physical and social environments and expanding those community resources which enable people to mutually support each other in performing all the functions of life and developing to their maximum potential.
- Health in all policies
- Create facilities and opportunities for public health and health promotion.

HEILSUEFLANDI SAMFÉLAG
Akureyrarbær
velliðan fyrir alla

Alkohol og misbrugsbehandling. Anna Hildur, familieafdelingen. Alkohol og misbrugskonsulent.

Familieafdelingen har 27 medarbejdere. Specialister som social rådgivere, psykologer, udviklingsterapeuter arbejder sammen med afdelingen. Fokus er på teamarbejde og samarbejde med andre institutioner. De der bliver visiteret er mennesker med multiple problemer udover misbrugsproblemer. Tager udgangspunkt i at hjælpe borgeren hvor de er og med de mange udfordringer de har fremfor kun at ha fokus på misbruget. En typisk opgave er at hjælpe med bolig og arbejde. Udover de individuelle samtaler giver Anna foredrag på specialinstitutioner hvor der er borgere med misbrugsproblemer. Teamet har også udgående funktioner i forhold til borgerne. Et mål at være mere opsøgende i forhold til de borgere der har udfordringer. En værdi – hvordan kan vi gøre livet en lille smule bedre for borgeren.

Besøg på overdækket fodboldstadion, fodbold stadion, indendørs skøjtebane, svømmehal.

Onsdag 5.juni

Thorgnyr Dyrfjord – Afdelingsleder for kultur

Afdelingen er 10 år gammel. Da afdelingen blev etableret var det et nybrud. Det er en samlet afdeling for kultur, marketing, turisme og forretning. Det er drevet af Akureyri kommune. Tidligere var det adskilt og formålet med den fælles afdeling var at samle kompetencer og faglighed. Politisk blev området også samlet. Vurderingen er at kultur, turisme, og forretningsforhold hænger sammen i forhold til marketing og information og events.

Marketing af Akureyri: annoncering i forskellige medier. Events. PR og information til lokalområdet.

Turisme for byen: udvikling af ny produkter, samarbejde med industri. Etablering af www.Visitakureyri.is.

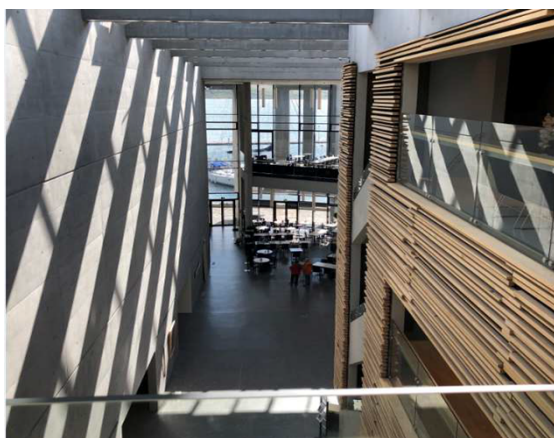
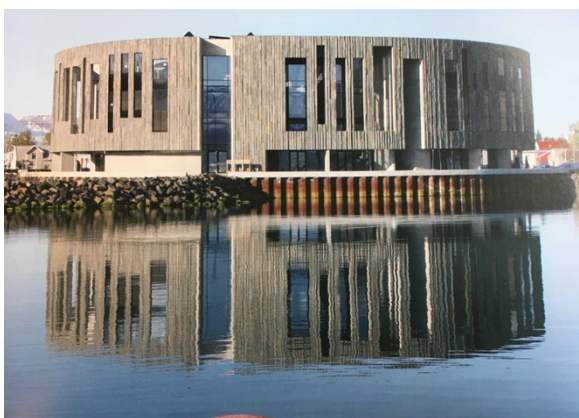
Kulturelle opgaver i klassisk forstand. Business affairs.

Har kultur aftaler med staten omkring professionelle teatre, symfoni orkestre, kulturcenter, kunstmuseum. 50/50 kommune, stat.

Deltager direkte i udviklingen af turisme: information, produktudvikling, marketing – med det formål at sikre at Akureyri kommune får del i udviklingen af turistindustrien på Island. Der er tæt samarbejde med byens egne turistbureauer. Afdelingen hjælper gerne små private organisationer som arrangerer festivaler og events.

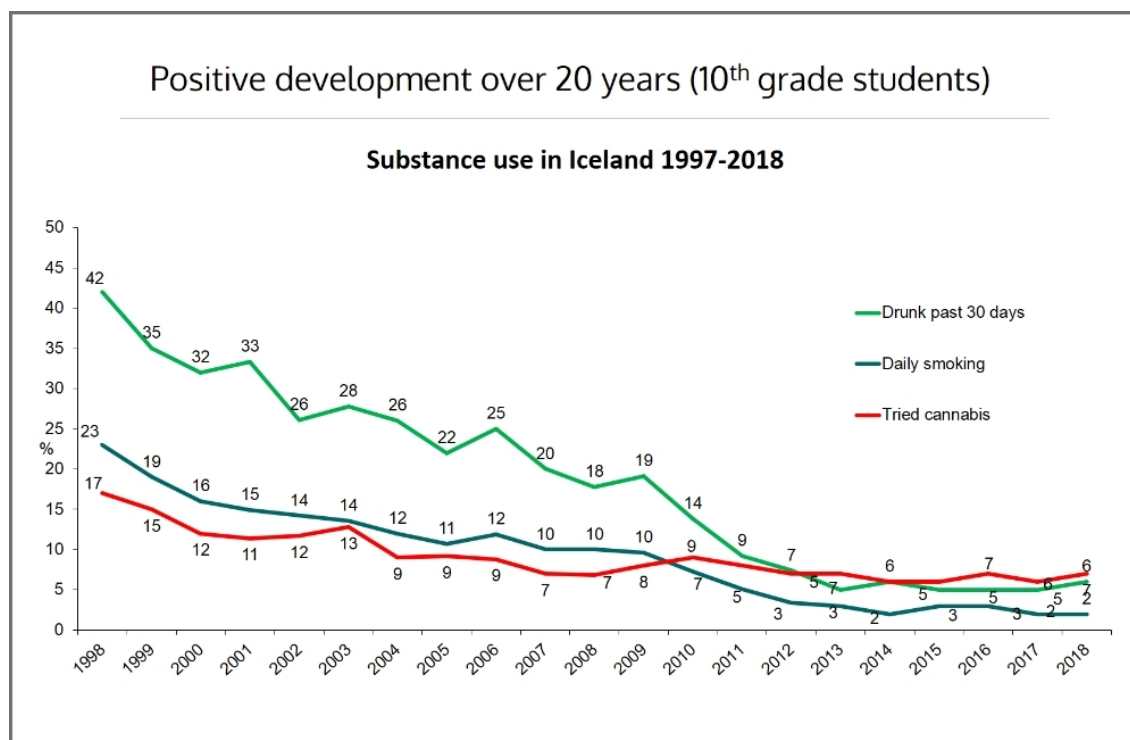
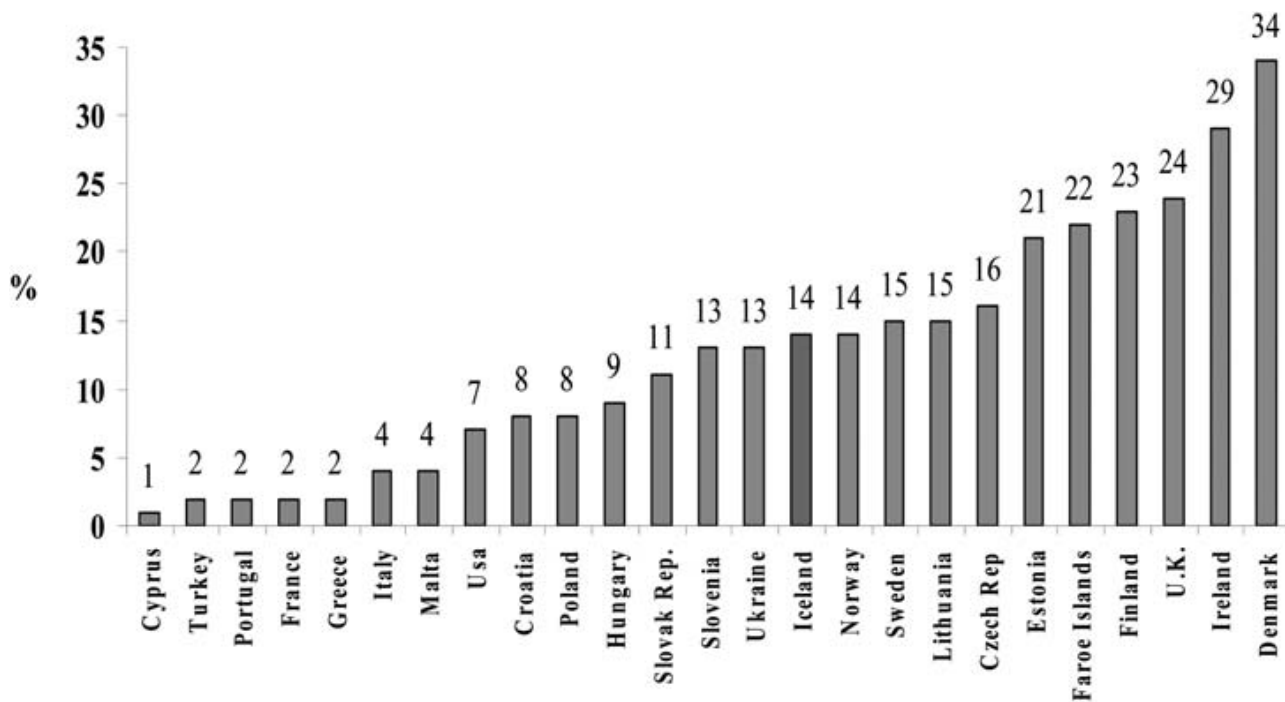
HOF kultur og konference center: Ca 200.000 gæster om året.

Besøg på Art museum, HOF kulturhus, musikskole og museum.

Gennemsnitslevealder Island: 82,47 år (2016). Island er nr.5 i Europa (rapport fra 2018)
 Gennemsnitslevealder Danmark: 80,70 (2016). Danmark er nr. 21 i Europa (rapport fra 2018)

Fig. 4: Proportion of European 10th graders who report having become drunk 10 times or more during the last 12 months, 2003. Source: Hibell et al. (2004).

Deltagerliste

Louise Høeg (Formand sundheds- idræts- og kulturudvalget)
Karen Lagoni (Næstformand sundheds- idræts- og kulturudvalget)
Christina Kjærsgaard (Medlem sundheds- idræts- og kulturudvalget)
Pia Moldt (sundheds- idræts- og kulturudvalget)
Susanne Nielsen (sundheds- idræts- og kulturudvalget)
Christina Breddam (Sundhedschef)
Claus Engstrup (Kultur- og fritidschef)
Jesper Jakobsen (Idrætskonsulent)
Tue Linderoth (Leder Randers Sundhedscenter)

Program

Mandag den 3. juni	
Kl. 03.30	Afgang med bus fra Laksetorvet til Billund Lufthavn
Kl. 05.00	Ankomst til Billund lufthavn
Kl. 06.20	Flyafgang til KBH - Ankomst til KBH 07.10
Kl. 08.30	Flyafgang til Keflavik - Ankomst til Keflavik 09.45
Kl. 16.10	Bus afhenter os i Keflavik lufthavn og kører til Reykjavik. Flyafgang fra Reykjavik ankomst til Akureyri kl. 16.55
Aften	Check in på hotel KEAHOTELS Skipagata 18 600 Akureyri
Kl. 19.00	Der er booket bord på hotellet til aftensmad
Tirsdag den 4. juni	
Kl. 08.30	Afgang fra hotellet
Kl. 9.00	Akureyri kommune. Asthildur Sturludottir borgmester /Kristinn J. Reimarsson direktør for sport og kultur
Kl. 10.15	Forebyggende arbejde. Vilborg Ivarsdottir konsulent.
Kl. 11.00	Ungdomshus / forebyggende tiltak for 16+. Kristjan Bergman Tomasson, konsulent
Kl. 11.30	Akureyri, en børnevenlig kommune. Bryndis E. Valdemarsdottir projektleder
Kl. 12.00	Lunch

Kl. 13.00	Idrætsforeningers arbejde. Helgi Runar Bragason daglig leder.
Kl. 13.30	Sundhedsfremmende samfund/ børn og unge i bevægelse, fritid /kontinuerlig arbejdsdag for børn. Ellert Örn Erlingsson afdelingsleder for idrett.
Kl. 14.30-16.30	Tur (sightsign) om idrettsanlegg og parker
Kl. 16.30-19.30	Til fri disposition
Kl. 19.30	Middag på restaurant
Onsdag den 5. Juni	
Kl. 8.30	Afgang fra hotellet
Kl. 9.00	Kultur. Thorgnyr Dyrfjord afdelingsleder for kultur.
Kl. 10.15	Besøg til Art museum og HOF kulturhus. Thorgnyr Dyrfjord / Hlynur Hallsson direktør / Thuridur H. Kristjansdottir, daglig leder.
Kl. 12.00	Lunch
Kl. 13.30-15.00	Besøg til Akureyri musikskole og Akureyri museum
Kl. 15.00	Taxa til lufthavnen
Kl. 17.25	Flyafgang fra Akureyri ankomst til Reykjavik kl. 18.10. Fra lufthavnen tager vi taxa til hotellet. Ankomst til Icelandair Hotel Reykjavik Natura, Nauthólsvegur 52, 101 Reykjavík, Island
Kl. 20.00	Middag på restaurant
Torsdag den 6. juni	
Kl. 07.30	Afgang fra hotellet med bus
Kl. 08.30	Ankomst til Keflavik lufthavn
Kl. 10.30	Flyafgang til KBH - Ankomst til KBH 15.35
Kl. 17.40	Flyafgang fra KBH - Ankomst til Billund 18.30 Bus fra Billund til Randers – Ankomst til Randers ca. kl. 20.00

Regnskab studietur Akureyri sundheds- idræts- og kulturudvalget den 3.-6. juni 2019

	SIK-udvalget	Forvaltningen	I alt
Fly Billund-Keflavik	16.932	16.932	33.864
Fly indenrigs Island	8.568	8.568	17.136
Bus Randers Billund/retur	2.775	2.225	5.000
Buskørsel Island	2.950	2.397	5.347
Hotel Akureyri	17.255	13.805	31.060
Hotel Reykjavik	10.150	8.126	18.276
Diverse/forplejning	8.884	7.106	15.990
Gaver	1.000	800	1.800
I alt	68.514	59.959	128.473